

Verhaal van het Clausplein

Belevingsonderzoek

11 mei 2022

A modern, multi-story building with a courtyard. The building has a light-colored facade and large windows. The courtyard features a green lawn, several young trees, and people sitting on the grass. There are also some outdoor seating areas with umbrellas. The text "van stenen vlakke naar geliefde stadstuin" is overlaid on the image.

van stenen vlakke naar geliefde stadstuin

1 Introductie

Voor en na

Uit het archief

21001 Beeld- en geluidcollectie Gemeente Eindhoven

251953 De renovatie van de Witte Dame, Emmasingel. Op de voorgrond de Willemstraat, ca. 1996

Beschrijving: De renovatie van de Witte Dame, Emmasingel. Op de voorgrond de Willemstraat

Datering: ca. 1996

Vervaardiger: Lammers, Jos (fotograaf)

Inlichtingen: Wilt u meer informatie of een reproductie bestellen, neem dan contact op met infostudiezaal@rhc-eindhoven.nl

Adres: Eindhoven,
Plaats: Eindhoven

Documenttype: Fotografische documenten

Materiaalaanduiding: Afdruk

Aard auteursrecht: Beperkt gebruik toegestaan

h
c
e

Eerder onderzoek (2020)

- Interviews omgeving en betrokkenen
  - “Je ziet dat het door de stad echt als iets positiefs wordt ervaren”
- Vragenlijst klankbordgroep
  - “lelijke stenen vlakke”
- Enquête bezoekers
  - Beoordelen nieuwe Clausplein positiever

Methodiek

- Beleving & biodiversiteit
- Etnografisch onderzoek mei 2021 – januari 2022

 Observaties

 Straatinterviews

- Verhaal van het Clausplein

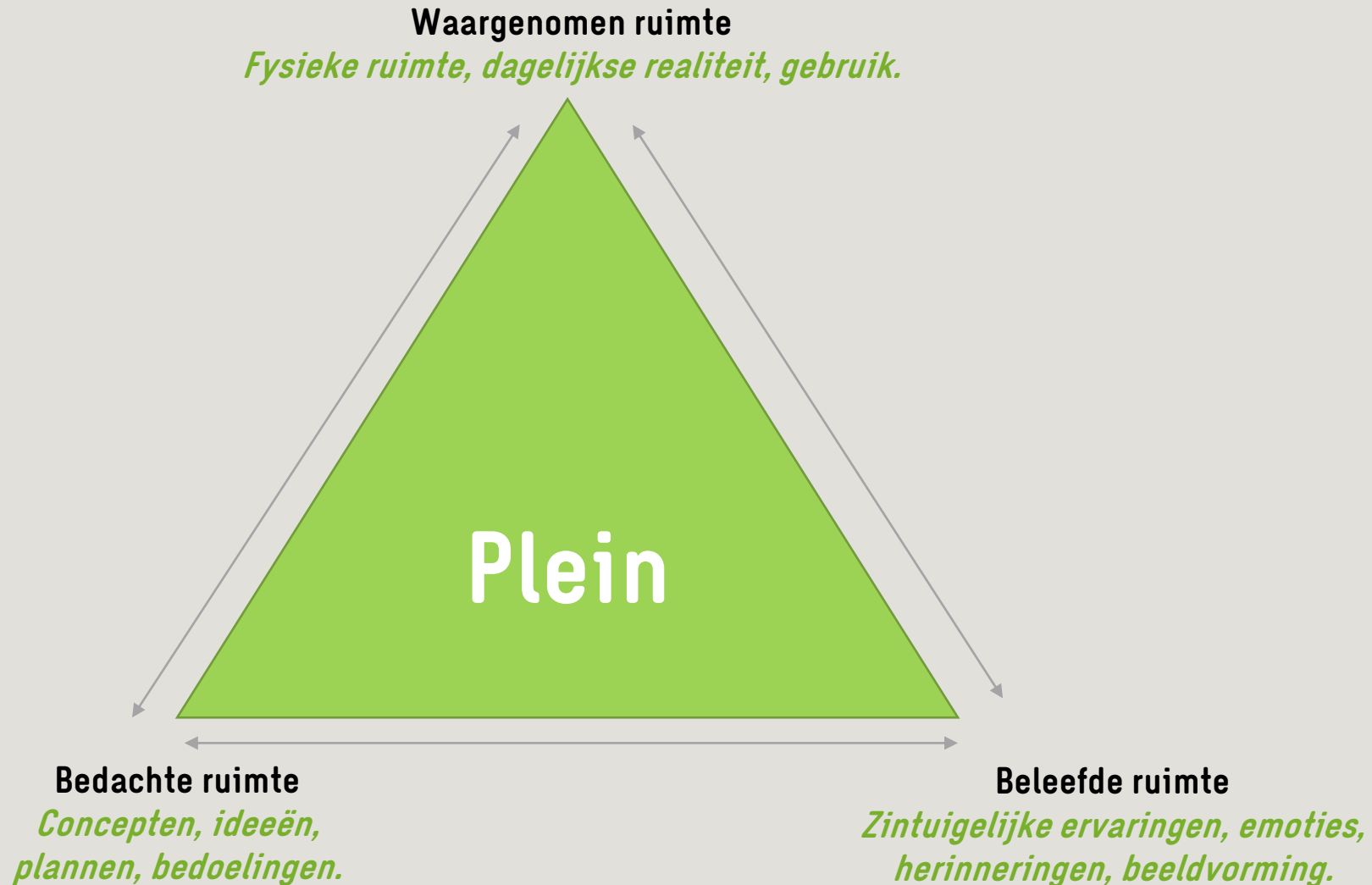
Beleven bewoners en bezoekers van de Eindhovense binnenstad het Clausplein nu ook daadwerkelijk anders?

Wordt de hogere biodiversiteitswaarde ook opgemerkt door de bewoners en bezoekers?

Welke rol speelt het plein in het dagelijks leven in Eindhoven?

Triade van de ruimte volgens Lefebvre

2 Bedachte Ruimte

klein plein, grote voorbeeldfunctie

Bedachte ruimte

- UnaLab: nature based solutions
- Verkoeling & waterberging
- Verhogen biodiversiteitswaarde
- Verblijfsplek

WELKOM OP HET CLAUSPLEIN

Groene oase

Voordat het Clausplein werd vernieuwd, was het hier helemaal versteend. Nu is het plein vergroend in de stijl van het Brabantse heidelandschap. De diverse beplanting trekt insecten en vogels aan en vergroot de biodiversiteit. Daarnaast heeft een natuurlijke omgeving een positief effect op onze gezondheid. Hierdoor is het Clausplein een fijne plek om te verblijven. Een groen plein waar je tot rust kunt komen.

Verkoeling

Tijdens warme periodes kan het vooral in de steden erg heet worden. Het groen op het Clausplein zorgt voor verkoeling en de bomen creëren schaduwrijke plekken.

Living lab

Op verschillende manieren wordt gemeten of het vergroenen positieve gevolgen heeft. Met sensors wordt de temperatuur, de luchtkwaliteit en het gebruik, uiteraard anoniem, gemonitord.

Waterberging

Door het veranderende klimaat worden regenbuien heviger en ontstaan er langere periodes van droogte. Het Clausplein is hierop voorbereid. Regenwater kan namelijk intrekken in het groen én er liggen kratten onder het plein waarin regenwater wordt opgevangen. Zo krijgen de bomen en planten ook in de droge periodes genoeg water. Regenwater dat op het dak van de Witte Dame valt, komt via regenpijpen ook terecht in deze retentiekragen.

Beplanting
Grond
Tijdelijk water
Capillaire cones
Permanent water
Dak parkeergarage

Bedachte ruimte

“sfeerloos”, “gebrek aan groen”, “een extreem klimaat”,
“grote windbelasting”

Donker Groep

“Stapsgewijs veranderd in een groene oase”

Gemeente Eindhoven

Bedachte ruimte

“mini-airco’s in de stad”

“groene revolutie”

Wethouder Rik Thijs

“Ik hoop dat veel gemeenten een voorbeeld nemen aan Eindhoven.”

Minister Corona van Nieuwhuizen (I&W)

© Michel Theeuwen, Eindhovens Dagblad

Opening 29 juni 2020

3 Waargenomen ruimte

plein voor groot en klein

Waargenomen ruimte

een zaterdagmiddag op het Clausplein

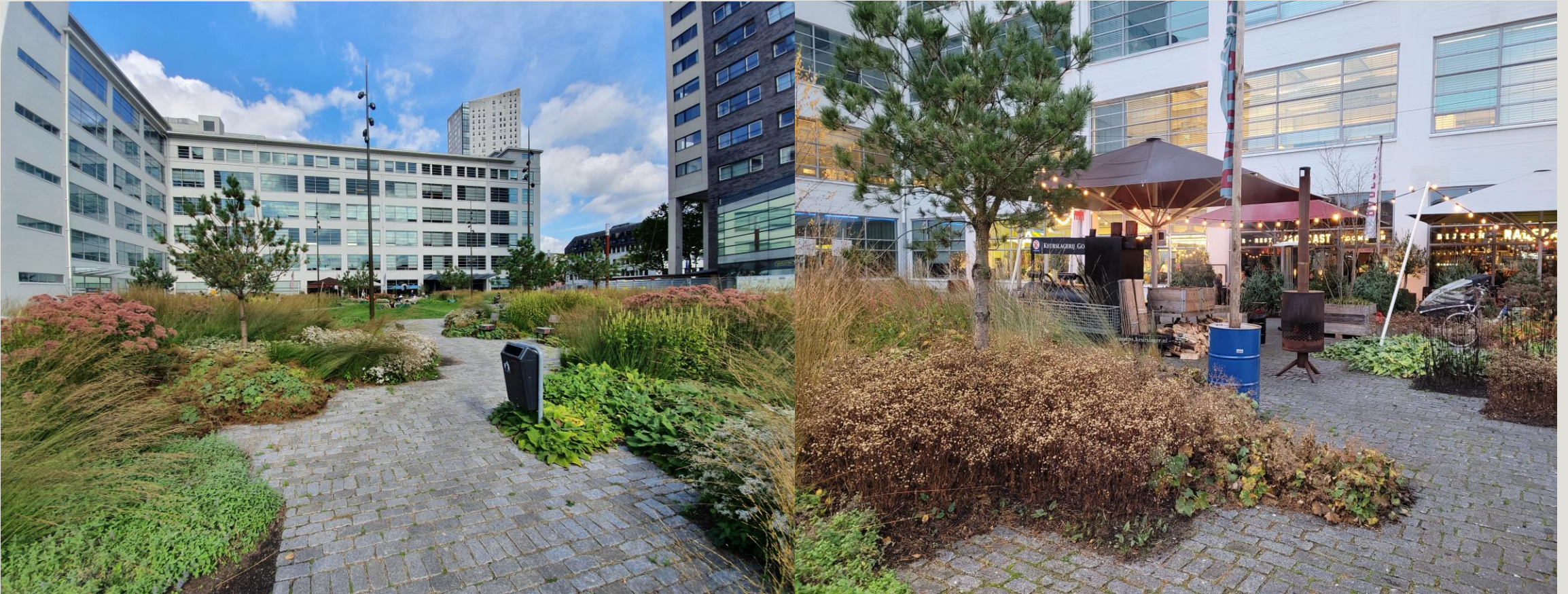

Waargenomen ruimte *het Clausplein als speelplaats*

Waargenomen ruimte

Zomer vs. winter

5 Beleeftde ruimte

groen, gezelligheid & rust

Beleefde ruimte

Associaties & quotes

bloemrijk stedelijk kalm
vernieuwd weelderig
gezelligheid relaxed
groen
gezellig speels
aanplanting
levendig gemaakt uitnodigend
veilig knus mooie goed

“Het geheel spreekt mij aan, er is over nagedacht, dat kun je zien”

“Het plein is nu een beetje mijn tuin.”

“Misschien is dit wel het beste plein van Eindhoven”

“Het is ook zo leuk dat iedereen op het gras zit. Geweldig!”

Beleefde ruimte

Natuurbeleving?

- Voornaamste associatie: tuin of kleinschalig stadspark
- Vaak vergeleken met tuin Van Abbemuseum
- Enkele respondent herkent elementen Veluwe, Limburgse heuvellandschappen of zelfs “wat buitenlands”
- Meeste respondenten pas bewust van insecten en dieren als ze ernaar gevraagd worden

“Een beetje Piet Oudolf-achtig”

“Ik kan mij goed voorstellen dat er op de stenen vlakte die dit plein eerst was helemaal geen dieren zaten. Nu wel, dus dat is al een goede vooruitgang!”

Beleefde ruimte

Overlast?

6 Conclusies & aanbevelingen

Conclusies

Drie dimensies:

- **Bedacht** als slimme oplossing en kleinschalig natuurgebied
- **Gebruikt** door jong en oud voor verschillende motieven, met een combinatie van commerciële ruimte en inclusieve openbare ruimte
- **Beleefd** als 'stadstuin' en aangename groene ontmoetings- en verblijfsplek

Aanbevelingen

- **Bepanting & ontwerp worden gewaardeerd**
- **Beter microklimaat wordt (h)erkend**
- **Goed voorbeeld van een inclusieve openbare ruimte?**
  - **Clausplein als inspiratiebron en vertrekpunt voor vergroenen van andere locaties in (centrum van) Eindhoven**
- **Enige verbeterpunten volgens bezoekers: meer bankjes, picknicktafels, kunst**
- **Hogere biodiversiteitswaarde kan nog meer onder de aandacht gebracht worden:**
  - **Zichtbaarder maken resultaten inventarisaties, bijvoorbeeld (ludieke) informatievoorziening**
  - **Educatie, bijvoorbeeld via basisscholen**
  - **Communicatie & publiciteit**
  - **Kleinschalige evenementen rondom biodiversiteit & stad van de toekomst**

